

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LIZINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

30.06.2012. GODINE

Sarajevo, august/kolovoz 2012. godine

1. UVOD.....	3
2. UČESNICI NA TRŽIŠTU	4
2.1. Broj lizing društava	4
2.2. Vlasnička struktura.....	4
2.3. Broj zaposlenih u lizing društvima.....	4
3. STRUKTURA BILANSA STANJA	5
3.1. Struktura aktive	5
3.2. Kvalitet aktive	7
3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga.....	8
3.4. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora	9
3.5. Struktura pasive.....	10
4. FINANSIJSKI REZULTAT POSLOVANJA	11
5. PONDERISANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE	11
6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	14
7. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA	15
PRILOZI.....	16
Prilog 1. Osnovni podaci o lizing društvima.....	16
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture lizing društava	17
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove lizing društava	18
Prilog 4. Pregled rezervi za FL lizing društava	18
Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja.....	19
Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha	20
Prilog 7. Rangiranje bilansne sume	21
Prilog 8. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja	22

1. UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljem tekstu Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja superviziju (nadzor) lizing društava, sačinila je Informaciju o sektoru lizinga u Federaciji BiH za prvo polugodište 2012. godine na osnovu analiza izvještaja o poslovanju koje lizing društva dostavljaju Agenciji na kvartalnoj osnovi (posredni – off site nadzor) i podacima kojima raspolaže konstatovanim u kontrolama na licu mjesta (neposredni - on site nadzor).

Poslovanje lizing društava u Federaciji BiH je regulisano Zakonom o lizingu koji je stupio na snagu 03.01.2009. godine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine” broj: 85/08 i 39/09). Zakonom su definisani uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada lizing društava, prava i obaveze subjekata u poslovima lizinga, upravljanje rizicima, finansijsko izvještavanje i nadzor nad poslovanjem lizing društava.

Nadzor nad lizing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licence za rad lizing društvima sa ciljem stalnog praćenje poslovanja i finansijskog stanja svakog pojedinačnog lizing društva i sektora lizinga u Federaciji BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja lizing društava s važećim propisima te analiziranjem i provjerama finansijskih izvještaja lizing društava.

Negativni efekti globalne ekonomske i finansijske krize su krajem 2008. godine zaustavili ekspanziju rasta lizing društava, koja je doživjela svoj vrhunac u periodu od 2006. do 2008. godine.

Nepovoljna kretanja u realnom sektoru u prvom polugodištu 2012. godine su se negativno odrazila i na djelatnost lizinga koja bilježi smanjenje broja novozaključenih ugovora i ukupnog iznosa finansiranja putem finansijskog i operativnog lizinga u odnosu na isti period prethodne godine.

Bilansna suma sektora lizinga na dan 30.06.2012. godine iznosila je 717.350 hiljada KM, što je za 6% ili 44.369 hiljada KM manje u odnosu na 31.12.2011. godine.

Ukoliko se uporede pojedinačne bilansne sume lizing društava sa 31.12.2011. godine, dolazi se do zaključka da su bilansne sume kod dva društva povećane u iznosu od 7.536 hiljada KM, dok je kod pet društava evidentirano smanjenje bilansne sume za 51.905 hiljada KM (od navedenog iznosa 84% ili 43.545 hiljada KM se odnosi na smanjenje aktive dva lizing društva).

Ukupan gubitak sektora lizinga u prvom polugodištu 2012. godine je iznosio 7.587 hiljada KM. Tri lizing društva su iskazala negativan finansijski rezultat, dok su četiri lizing društva ostvarila dobit. Osnovni kapital lizing društava je iznosio 60.288 hiljada KM, dok ukupan kapital sektora na dan 30.06.2012. godine iznosi 45.517 hiljada KM.

Neposredni nadzor nad poslovanjem lizing društva provode ovlaštena lica Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontrolisanim lizing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unapređenja poslovanja lizing društava, njihove zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

Nepravilnosti utvrđene neposrednim nadzorom u periodu od 01.01 do 30.06.2012. godine odnosile su se uglavnom na nepridržavanje odredbi Zakona o lizingu i na temelju istog donesenih propisa, neadekvatne politike i procedure kojima se definišu osnovni rizici u poslovanju lizing društva (kreditni rizik, rizik likvidnosti, operativni, tržišni, rizik koncentracije i drugi rizici) i način upravljanja rizicima, neadekvatno postojanje i djelovanja sistema internih kontrola, poslovne aktivnosti koje nisu u skladu sa odredbama člana 5. i 7. Zakona o lizingu, kao i dostava netačnih podataka u Centralni registar kredita kod Centralne banke BiH.

Negativni trendovi u sektoru lizinga evidentni u prvom polugodištu 2012. godine su odraz stagnacije ukupnih privrednih aktivnosti, kako u FBiH tako i cijeloj BiH. Zvanično objavljeni statistički podaci ukazuju na pad industrijske proizvodnje, smanjenje broja zaposlenih i smanjenje izvoza u odnosu na isti period prethodne godine. Prema prognozama analitičara u drugom polugodištu 2012. godine će doći do blagog pozitivnog pomaka u kretanju istih.

2. UČESNICI NA TRŽIŠTU

2.1. Broj lizing društava

Na dan 30.06.2012. godine u Federaciji BiH je registrovano ukupno 7 lizing društava koja obavljaju poslovne aktivnosti u 28 podružnica od kojih se 23 podružnice nalaze u Federaciji BiH i 5 u Republici Srpskoj. Dozvolu za obavljanje poslova lizinga posjeduju sljedeća lizing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. Euroleasing d.d. Mostar,
3. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
4. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. S-Leasing d.o.o. Sarajevo,
6. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
7. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

Društvo Hypo-Alpe Adria Leasing d.o.o. Banja Luka je registrovano u Republici Srpskoj i svoje poslovne aktivnosti na području Federacije BiH obavlja putem četiri registrovane podružnice (Sarajevo, Tuzla, Mostar i Vitez).

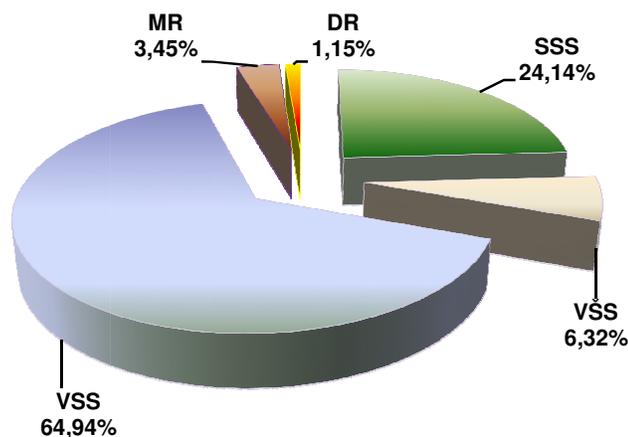
2.2. Vlasnička struktura

Od ukupno sedam lizing društava, tri lizing društva se nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih matičnih kuća, dok se tri lizing društva nalaze u većinskom vlasništvu svojih nerezidentnih matičnih kuća i/ili domaćih banaka osnovanih stranim kapitalom. Jedno lizing društvo se nalazi u većinskom vlasništvu rezidenta.

2.3. Broj zaposlenih u lizing društvima

U sektoru lizinga ukupan broj zaposlenih na dan 30.06.2012. godine iznosio je 174, što je za jednog zaposlenika više u odnosu na 31.03.2012. godine. Pored navedenog broja zaposlenih, u lizing društvima je angažovano još 36 radnika putem studentskog servisa i organizacija koje posreduju u zapošljavanju od čega je 29 radnika angažovano u jednom lizing društvu.

Grafikon 1. Kvalifikaciona struktura u sektoru lizing

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 30.06.2012. godine na nivou sektora lizinga na svakog zaposlenog se odnosi 4.123 hiljada KM aktive (31.12.2011. godine – 4.232 hiljada KM po zaposlenom). Istovremeno, na dan 30.06.2012. godine, u sektoru bankarstva ovaj pokazatelj je iznosio 2.033 hiljade KM po zaposlenom.

3. STRUKTURA BILANSA STANJA

3.1. Struktura aktive

Ukupna bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 30.06.2012. godine je iznosila 717.350 hiljada KM, što je za 44.369 hiljada KM ili 6% manje u odnosu na 31.12.2011. godine i za 14.510 hiljada KM ili 2% manje u odnosu na 31.03.2012. godine. Na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) odnosi se 55% ukupne aktive lizing društava. Pojedinačno posmatrano, 3 lizing društava su imala porast bilansne sume u odnosu na 31.03.2012. godine.

U strukturi ukupne aktive lizing društava najznačajnije učešće su imala neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga koja iznose 452.116 hiljada KM, što predstavlja 63% aktive sektora lizinga.

Neto potraživanja po osnovu zajma su povećana na dan 30.06.2012. godine usljed pogrešne klasifikacije potraživanja od strane jednog lizing društva u prethodnim izvještajnim periodima. Navedeno je konstatovano obimnom kontrolom poslovanja lizing društva izvršenom od strane uposlenika Agencije, nakon čega je izdat nalog za korekciju i adekvatnu klasifikaciju navedenih potraživanja. Neto potraživanja po osnovu zajma su na dan 30.06.2012. godine iznosila 129.103 hiljada KM ili 18% od iznosa ukupne aktive sektora lizinga. U poređenju sa 31.12.2011. godine kada su neto potraživanja po osnovu zajma iznosila 115.285 hiljada KM (15% od ukupne aktive sektora), došlo je do povećanja od 12% ili 13.818 hiljada KM

Od ukupnog iznosa potraživanja po osnovu zajma na dan 30.06.2012. godine, 83.270 hiljada KM ili 64% se odnosi na potraživanja lizing društava od subsidijarnih lica po osnovu

odobrenih zajmova. Dva lizing društva su u prethodnom periodu poslovanja (prije stupanja Zakona o lizingu) odobravalala zajmove subsidijarnim licima.

Učešće pozicije novca i novčanih ekvivalenata u ukupnoj aktivi se smanjilo sa 3,92% koliko je iznosilo na kraju 2011. godine na 1% koliko je iznosilo na 30.06.2012. godine.

U strukturi ukupne aktive, zajmovi će ostati u bilansima lizing društava dok ne isteknu rokovi na koje su odobreni.

Na smanjenje aktive uticalo je i smanjenje neto vrijednosti sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 30.06.2012. godine za 3.341 hiljada KM ili 10% u odnosu na 31.12.2011. godine. Pojedinačno posmatrano, tri lizing društva su imala porast neto vrijednosti sredstava finansiranih putem operativnog lizinga u iznosu od 667 hiljada KM u odnosu na 31.12.2011. godine.

U Tabeli 1. Informacije prikazani su podaci neto bilansnih pozicija aktive po izvještajnim periodima.

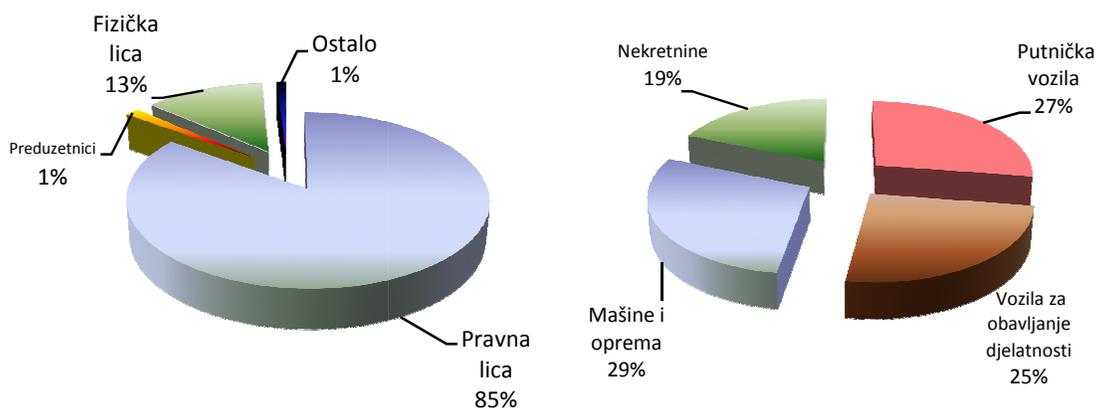
Tabela 1. Struktura neto bilansnih pozicija aktive po izvještajnim periodima

(000 KM)

Bilansne pozicije	31.12.2011	% učešće u aktivi	30.6.2012	% učešće u aktivi	30.06.2012 / 31.12.2011
Finansijski lizing	500.626	66%	452.116	63%	-10%
Operativni lizing	34.333	5%	30.992	4%	-10%
Zajam	123.994	16%	129.103	18%	4%
Ostala aktiva	102.766	13%	105.139	15%	2%
Ukupna aktiva	761.719	100%	717.350	100%	-6%

U strukturi potraživanja prema korisniku lizinga i predmetu lizinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode.

Grafikon 2. Struktura finansijskog lizinga prema predmetu i korisniku lizinga na dan 30.06.2012. godine

3.2. Kvalitet aktive

U skladu sa izvještajima lizing društava, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 30.06.2012. godine iskazane su u iznosu od 24.873 hiljada KM, što predstavlja povećanje za 14% ili 2.975 hiljada KM u odnosu na 31.12.2011. godine. U poređenju sa prethodnim kvartalom, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu su povećane za 5% ili 1.091 hiljada KM.

U strukturi formiranih rezervi za gubitke po ugovorima finansijskog lizinga, 11.609 hiljada KM ili 47 % se odnosi na rezerve za gubitke formirane po osnovu potraživanja od čijeg je dospjeća proteklo preko 180 dana. Od navedenog iznosa formiranih rezervi za gubitke po navedenoj kategoriji kašnjenja (preko 180 dana), 56% se odnosi na rezerve formirane po osnovu finansiranja pokretnih predmeta lizinga.

U poređenju sa 31.12.2011. godine, najznačajnije povećanje formiranih rezervi za gubitke je iskazano u kategoriji potraživanja od čijeg je dospjeća proteklo preko 360 dana u iznosu od 9.342 hiljada KM.

Rezerve za zajmove na dan 30.06.2012. godine su iznosile 2.345 hiljada KM i smanjene su za 73% u odnosu na 31.12.2011. godine kada su rezerve za zajmove iznosile 8.709 hiljada KM. Od ukupnog iznosa formiranih rezervi za zajmove, 1.648 hiljada KM ili 70% se odnosi na rezerve formirane od strane jednog lizing društva. Razlog značajnog smanjenja rezervi za gubitke po zajmovima na 30.06.2012. godine u odnosu na 31.12.2011. godine su otpisi nenaplaćenih potraživanja.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu na dan 30.06.2012. godine je iznosio 46.259 hiljada KM i veći je za 12.337 hiljada KM ili 36% u odnosu na 31.12.2011. godine.

Uvidom u strukturu otpisanih potraživanja konstatovano je da je u toku prvog polugodišta 2012. godine vanbilansno evidentirano novih potraživanja u iznosu od 13.712 hiljada KM, dok je po osnovu naplate vanbilansnih potraživanja u toku prvog polugodišta 2012. godine evidentirano 1.375 hiljada KM.

U toku prvog polugodišta 2012. godine lizing društva su imala izuzetih predmeta lizinga u vrijednosti 32.785 hiljada KM, koji su izuzeti usljed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta lizinga nakon isteka lizing ugovora. Od navedenog iznosa, 26.165 hiljada KM ili 80% se odnosi na nekretnine po kojima su lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga (ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na dva lizing društva).

Na dan 30.06.2012. godine, na stanju izuzetih predmeta lizinga su se nalazila ukupno 202 predmeta lizinga, od čega se 141 predmet odnosi na putnička i vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička).

U Tabeli 2. Informacije prikazan je broj i vrijednost izuzetih predmeta lizinga.

Tabela 2. Broj i vrijednost izuzetih predmeta lizinga

Red. Broj	VRSTA PREDMETA LIZINGA	Broj jedinica	Procjenjena tržišna vrijednost predmeta lizinga (u 000 KM)
1.	Putnička vozila	99	904
2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	42	530
3.	Mašine i oprema	41	5.183
4.	Nekretnine	19	26.165
5.	Šinska vozila, plovni i vazduhoplonvi objekti	1	3
6.	Aparati za domaćinstvo	0	0
7.	Ostalo	0	0
Ukupno		202	32.785

Pojedinačno posmatrano, 30.149 hiljada KM ili 92% vrijednosti predmeta lizinga koji su u posjedu lizing društava se odnosi na dva lizing društva.

Lizing društva izuzete predmete lizinga ponovno finansiraju novim korisnicima lizinga ili prodaju zainteresovanim kupcima u skladu sa interno definisanom procedurom.

3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Vrijednost novozaključenih plasmana u prvom polugodištu 2012. godine je iznosila 104.171 hiljada KM i za 35.931 hiljada KM ili 26% je manja u odnosu na isti period prethodne godine.

Novi plasmani po finansijskom i operativnom lizingu u drugom kvartalu 2012. godine su iznosili 63.623 hiljada KM i odnose se na 1.811 aktiviranih ugovora. U odnosu na isti period prethodne poslovne godine navedeni iznos finansiranja je manji za 14.266 hiljada KM ili 18%, dok je broj novozaključenih ugovora manji za 111 ili 6%. U poređenju sa realizacijom iz prethodnog kvartala 2012. godine, ukupan iznos finansiranja u drugom kvartalu je veći za 23.075 hiljada KM ili 57%.

Struktura iznosa finansiranja po predmetu lizinga i vrsti ugovora je iskazana u Tabeli 3. Informacije.

Tabela 3. Struktura iznosa finansiranja po predmetu lizinga za prvo polugodište 2011. i 2012. godine

(000 KM)

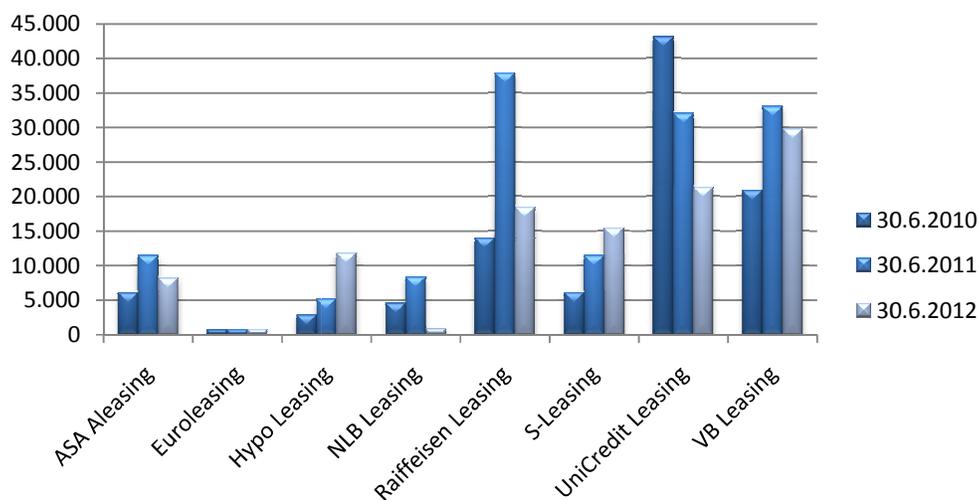
	01.01.-30.06.2011			01.01.-30.06.2012		
	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO
Vozila	88.106	10.765	98.871	69.180	7.929	77.139
Oprema	31.888	505	32.393	23.806	154	23.960
Nekretnine	8.838	0	8.838	3.102	0	3.102
UKUPNO	128.832	11.270	140.102	96.088	8.083	104.171

Udio finansijskog lizinga u ukupnom iznosu finansiranja u toku prvog polugodišta 2012. godine iznosio je 96.088 hiljada KM ili 92% od ukupnog iznosa finansiranja.

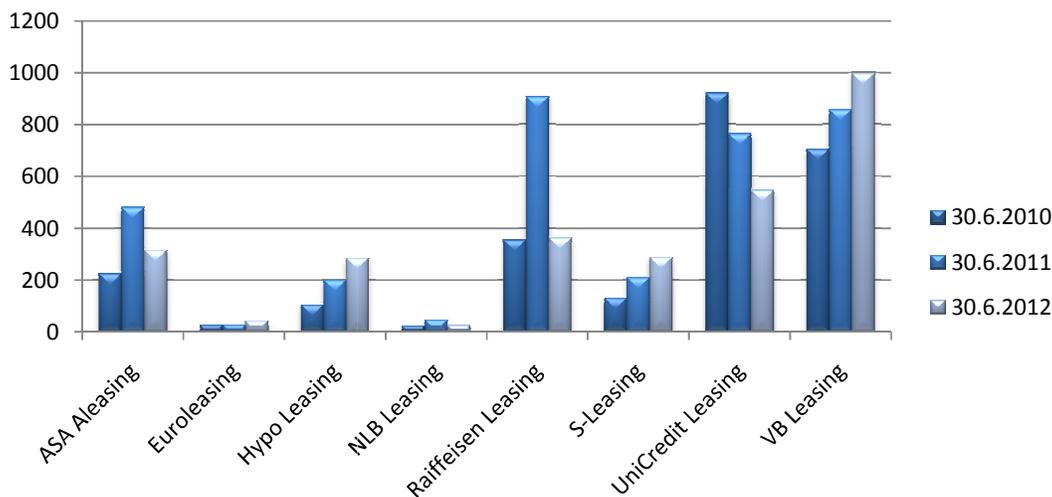
3.4. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora

Pojedinačno posmatrano, tri lizing društva su u prvoj polovini 2012. godine ostvarila porast novih plasmana putem finansijskog i operativnog lizinga u odnosu na isti period prethodne godine. Broj novozaključenih ugovora u prvih šest mjeseci 2012. godine je iznosio 2.865, što je za 18% manje u odnosu na isti period prethodne godine (u prvih šest mjeseci 2011. godine zaključeno 3.495 ugovora). Prosječna vrijednost ugovora u prvoj polovini 2012. godine je iznosila 36 hiljada KM i manja je u odnosu na prosječnu vrijednost ugovora u istom periodu prošle godine kada je iznosila 40 hiljada KM.

Grafikon 3. Tržišno učešće prema volumenu (u 000 KM)

Grafikon 4. Tržišno učešće prema broju ugovora

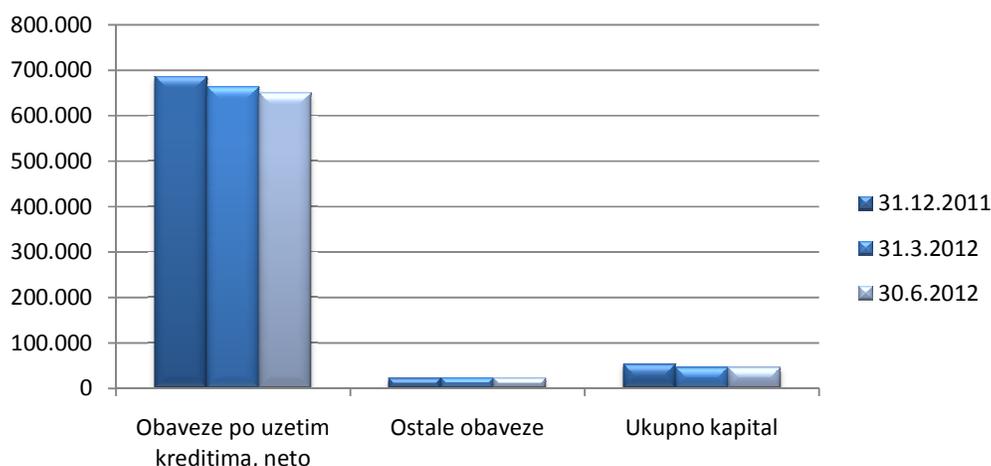

U naprijed navedenim grafikonima (Grafikon 3. i 4. Informacije) prikazan je volumen ostvaren od strane lizing društva sa sjedištem u Republici Srpskoj putem podružnica osnovanih u Federaciji BiH (Hypo-Alpe-Adria Leasing d.o.o. Banja Luka).

3.5. Struktura pasive

Na dan 30.06.2012. godine nije došlo do značajnih izmjena u strukturi pasive. Obaveze po uzetim kreditima i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi pasive, 90% iznosa ukupne pasive.

Grafikon 5. Struktura pasive – uporedni podaci (000 KM)

Ukupne obaveze po kreditima na dan 30.06.2012. godine iznose 649.695 hiljada KM i smanjene su za 36.971 hiljada KM ili 5% u odnosu na 31.12.2011. godine i 13.720 hiljada KM ili 2% u odnosu na 31.03.2012. godine. Od ukupnog iznosa obaveza po uzetim kreditima, 93% se odnosi na dugoročne obaveze.

Struktura obaveza po kreditima na dan 30.06.2011. godine je slična strukturi iz prethodnih izvještajnih perioda. U strukturi izvora finansiranja i dalje dominiraju zaduženja od osnivača ili povezanih lica (66% od ukupnih obaveza po kreditima), dok se 151.348 hiljada KM ili 23% odnosi na zaduženja od evropskih i domaćih razvojnih banaka (EIB, EBRD, CEDB, DEG, Razvojna Banka FBiH itd.). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih preduzeća, a obezbjeđena su bankarskim garancijama izdatim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija. Također, u strukturi izvora finansiranja, 11% se odnosi na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka.

Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa koju lizing društva plaćaju na izvore sredstava u prvoj polovini 2012. godine je 4% na godišnjem nivou (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u posmatranom periodu).

Ukupni kapital lizing društava je na dan 30.06.2012. godine je iznosio 45.517 hiljada KM i manji je za 7.504 hiljada KM ili 14% u odnosu na 31.12.2011. godine. Pojedinačno

posmatrano, jedno lizing Društvo je iskazalo iznos ukupnog kapitala manji od minimalnog iznosa kapitala propisanog Zakonom o lizingu. U toku 2012. godine poslovanje navedenog društva je pod posebnom pažnjom Agencije. Rješenjem o izdavanju pismenog naloga, navedenom društvu je dat rok za sanaciju postojećeg stanja i prevazilaženje postojećeg problema, u protivnom će od strane Agencije biti poduzete mjere propisane Zakonom o lizingu.

4. FINANSIJSKI REZULTAT POSLOVANJA

Na nivou sektora lizinga u periodu od 01.01.2012. do 30.06.2012. godine, ostvaren je gubitak u iznosu od 7.587 hiljada KM. U istom periodu prethodne poslovne godine na nivou sektora lizinga ostvaren je gubitak u iznosu od 32.031 hiljada KM. Ukoliko se isključe podaci društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova lizinga u FBiH, u preiodu od 01.01 do 30.06.2011. godine ostvarena je dobit u iznosu 2.948 hiljada KM.

Pojedinačno posmatrano, dobit nakon oporezivanja ostvarila su četiri lizing društava u iznosu od 2.138 hiljada KM, dok su gubitak iskazala tri lizing društva u iznosu od 9.725 hiljada KM, od čega se na jedno lizing društvo odnosi 86% ostvarenog gubitka. Navedeno društvo je sa 30.06.2012. godine ostvarilo gubitak veći od iznosa ukupnog kapitala.

Najznačajniju kategoriju prihoda lizing društava predstavlja kamatni prihod, koji su u prvoj polovini 2012. godine iznosili 23.862 hiljada KM i manji su za 3% u odnosu na isti period prethodne godine. Pad kamatnog prihoda je posljedica smanjenog iznosa novih finansiranja i otpisa dijela dospjelih nenaplaćenih potraživanja.

Rashodi po osnovu kamata su iznosili 13.535 hiljada KM i veći su za 1.086 hiljada KM ili 9% u odnosu na 30.06.2011. godine, što je posljedica povećanja cijena izvora sredstava na tržištu novca.

Ukupan neto prihod od kamata u prvoj polovini 2012. godine je iznosio 10.327 hiljada KM, što predstavlja smanjenje od 1.742 hiljade KM ili 14% u odnosu na isti period 2011. godine.

U okviru kategorije rashoda u periodu od 01.01. do 30.06.2012. godine, najznačajnije učešće su imali troškovi rezervi za gubitke koji su iznosili 23.429 hiljada KM, što predstavlja 46% od ukupno ostvarenih troškova. Od ukupnog iznosa troškova rezervi za gubitke, 16.332 hiljada se odnosi na troškove rezervi za gubitke po finansijskom lizingu, dok se 7.097 hiljada odnosi na troškove rezervi za zajmove.

5. PONDERISANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

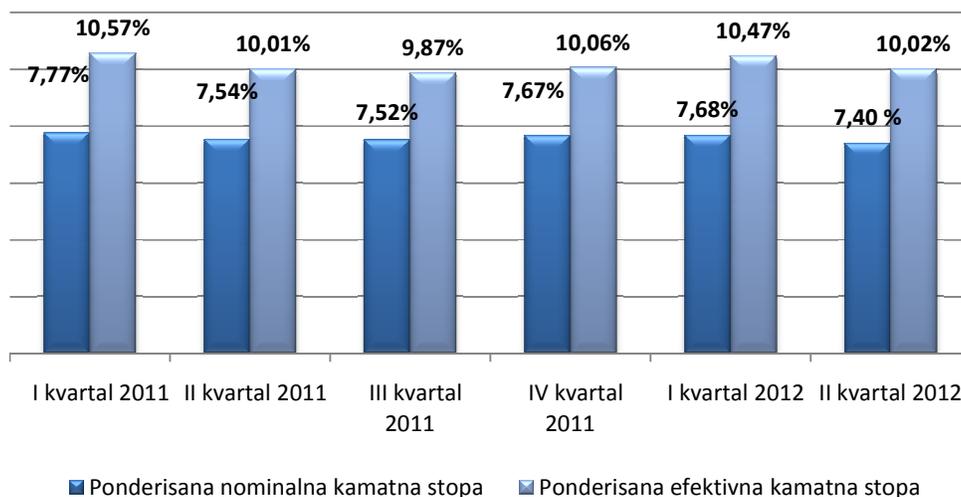
Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o lizingu, izražena na godišnjem nivou, iskazuje se u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o finansijskom lizingu.

U drugom kvartalu 2012. godine ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga je izosila 7,40%, a efektivna kamatna stopa je 10,02%.

Ukoliko se posmatraju ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope sa vrijednostima istih u prethodnim izvještajnim periodima, konstatovan je blagi pad nominalne i efektivne

kamatne stope u odnosu na prethodni kvartal 2012. godine, a što je prikazano u Grafikonu broj 7. Informacije.

Grafikon 6. Pregled prosječnih ponderisanih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore o finasijskom lizingu

U prvom polugodištu 2012. godine, ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore o finasijskom lizingu je iznosila 7,52%, dok je efektivna kamatna stopa iznosila 10,20%.

U Tabeli 4. Informacije iskazani su podaci o iznosu finansiranja, nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi za ugovore finasijskog lizinga zaključene u prvom polugodištu 2012. godine.

Tabela 4. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za prvo polugodište 2012. godine (finansijski lizing)

Rb	OPIS	Iznos finansiranja u (000) KM	Ponderisana nominalna kamatna stopa	Ponderisana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni lizing ugovori prema predmetu lizinga:	4.726	6,26%	9,48%
a.	putnička vozila	3.387	6,47%	10,03%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	322	7,43%	12,38%
c.	mašine i oprema	1.017	5,19%	6,75%
d.	nekretnine	0	0,00%	0,00%
e.	šinska vozila, plovni i vazduhoplovni objekti	0	0,00%	0,00%
f.	aparati za domaćinstvo	0	0,00%	0,00%
g.	ostalo	0	0,00%	0,00%
1.1.	Kratkoročni lizing ugovori prema korisniku lizinga:	4.726	6,21%	9,40%
a.	pravna lica	4.124	6,14%	9,18%
b.	preduzetnici	27	0,00%	0,00%
c.	fizička lica	575	7,00%	11,43%
2.	Dugoročni lizing ugovori prema predmetu lizinga:	91.362	7,58%	9,97%
a.	putnička vozila	37.080	7,98%	10,96%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	28.257	7,22%	9,83%
c.	mašine i oprema	22.789	7,29%	8,59%
d.	nekretnine	3.103	8,03%	9,54%
e.	šinska vozila, plovni i vazduhoplovni objekti	0	0,00%	0,00%
f.	aparati za domaćinstvo	0	0,00%	0,00%
g.	ostalo	133	8,84%	12,13%
2.1.	Dugoročni lizing ugovori prema korisniku lizinga:	91.362	7,58%	10,24%
a.	pravna lica	78.028	7,43%	9,99%
b.	preduzetnici	1.119	8,52%	11,97%
c.	fizička lica	12.215	8,41%	11,66%
	UKUPNO	96.088	7,52%	10,20%

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu (plaćanje unaprijed od strane korisnika lizinga), kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi lizing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine lizing ugovora (kasko osiguranje i sl.).

Za ugovore o finansijskom lizingu koji su odobreni u izvještajnom mjesecu, lizing društva su obavezna na mjesečnom nivou izvještavati Agenciju o ponderisanim nominalnim i efektivnim kamatnim stopama, a u skladu sa propisanom metodologijom. Na taj način se ostvaruje transparentnost i uporedivost finansiranja putem lizinga.

6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja lizing društava u Federaciji BiH u prvoj polovini 2012. godine, zaključuje se da sektor lizinga u Federacije BiH doživljava blagi pad u odnosu na prethodnu godinu u segmentu novih plasmana. Kod pojedinih lizing društava su još uvijek prisutne poteškoće poslovanja koje proizilaze iz naplate postojećih potraživanja koja su nastala u prethodnim periodima što je uzrokovalo povećanje troškova rezervi za gubitke koji su direktno uticali na rezultat poslovanja lizing društava.

Pogoršanje trenda makroekonomskih pokazatelja u BiH u prvoj polovini 2012. godine (pad industrijske proizvodnje, smanjenje izvoza, povećanje stope nezaposlenosti koja je najveća u regionu) je uzrokovalo smanjene potražnje za finansiranjem putem lizinga, što je značajno uticalo na negativane trendove u poslovanju lizing društava.

Portfolio finansijskog lizinga se može ocjeniti kao zadovoljavajući uzimajući u obzir objektivne tržišne okolnosti i stanje u BiH ekonomiji.

Agencija će se u narednom periodu fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti kontinuiran nadzor lizing društava posrednim i neposrednim kontrolama,
- insistirati na kapitalnom jačanju lizing društava i internom definisanju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- dopunjavanje podzakonske regulative za lizing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje lizing društava,
- praćenje aktivnosti lizing društava na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i unaprijeđivati saradnju sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- daljnje unapređenje informacionog sistema koji će na osnovu izvještaja lizing društava omogućiti što ranije upozoravanje i preventivno djelovanje u otklanjanju slabosti u poslovanju lizing društava,
- unapređenje strukture i kvaliteta podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova i
- unapređivati saradnju sa Udruženjem lizing društava u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative lizing društava kao i prijedloga izmjena zakonskih propisa.

U narednom periodu lizing društva trebaju dodatno da se fokusiraju na kontrolu dospjelih potraživanja, povećanje broja novozaključenih ugovora, smanjenje troškova poslovanja i naplatu nekvalitetnih plasmana.

Aktivnosti lizing društava trebaju biti usmjerene na:

- kapitalno jačanje i definisanje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- unapređenju politika i procedura u upravljanju rizicima kojima su izložena lizing društva u svom poslovanju,
- uspostavljanje sistema internih kontrola i funkciju interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,

- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnijih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvještavanja,
- unaprjeđenje u kontekstu zaštite korisnika lizing usluga,
- primjene praksi odgovornog finansiranja,
- detaljnije informisanje klijenata o proizvodima koje lizing društva nude u cilju boljeg razumjevanja i ozbiljnijeg pristupa finansiranju putem lizinga i
- redovno, ažurno i tačno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

Broj: U.O.- 43-4/12

Sarajevo, 04.09.2012.godine

7. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA

Na osnovu Zakona o lizingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje lizing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije (objavljenim u “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” broj: 46/09, 46/11 i 48/12), kao i uputstvima usvojenim od strane Direktora Agencije.

Odluke Agencije kojima je definisano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje lizing društava su:

1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga,
2. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje saglasnosti lizing društvu,
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja lizing naknade po ugovoru o operativnom lizingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja,
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društva,
8. Odluka o nadzoru lizing društava,
9. Odluka o naknadama koje lizing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,
10. Odluka o uslovima i načinu postupanja lizing društava po prigovoru korisnika lizing usluga,
11. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu i
12. Uputstvo za izradu izvještaja lizing društava.

PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o lizing društvima

Redni broj	Naziv lizing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licence	Broj zaposl.	Web adresa
1.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Abaza Dženamir	+ 387 33 771 222	22.03.2010	21	www.asa-leasing.ba
2.	Euroleasing d.d. Mostar	Vukovarska 1, Mostar	Renata Perić	+ 387 36 394 500	03.02.2010	6	www.euroleasing.ba
3.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	Danijela Ozme 3, Sarajevo	Belma Sekavić - Bandić	+ 387 33 254 354	19.01.2010	60	www.rlbh.ba
4.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	Trg Solidarnosti 2a, Sarajevo	Dalida Međedović	+ 387 33 789 345	19.03.2010	12	www.nlbleasing.ba
5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7, Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010	11	www.s-leasing.ba
6.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 721 750	16.03.2010	31	www.unicreditleasing.ba
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010	33	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	174	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture lizing društava

LIZING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	51,00%
	ALEASING d.o.o. Celje	49,00%
EUROLEASING d.d. Mostar	EUROLEASING d.o.o. Zagreb	27,24%
	EUROHERC osiguranje d.d. Sarajevo	17,66%
	EUROHERC osiguranje d.d. Zagreb	13,52%
	BSO d.d. Sarajevo	8,44%
	AGRAM životno osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	JADRANSKO osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	EUROGRAM TIS d.o.o. Zagreb	6,50%
	EURO DAUS d.d. Split	6,50%
	EURODOM d.o.o. Osijek	6,50%
	AGRAM d.d. Ljubuški	0,06%
	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna
RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH		49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
S-LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	90,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	10,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove lizing društava sa 30.06.2012. godine (u 000 KM)

Dana kašnjenja	Stope rezervisanja	Iznos potraživanja zajma	Ukupne rezerve
0 - 60	0,05%	123.437	62
60 - 90	5%	1.007	50
90 - 180	10%	3.041	304
180 - 270	30%	806	242
270 - 360	50%	2.940	1.470
preko 360	100%	217	217
UKUPNO		131.448	2.345

Prilog 4. Pregled rezervi za FL lizing društava sa 30.06.2012. godine (u 000 KM)

Dana kašnjenja	Stope rezervi za finansijski lizing (pokretne stvari)	Stope rezervi za finansijski lizing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Rezerve			
							Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari	Više obračunate i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0 - 60	0,5%	0,5%	329.079	51.183	55.535	4.327	278	22	221	521
60 - 90	10%	10%	11.687	9.478	3.455	974	346	97	25	468
90 - 180	50%	50%	30.208	6.980	4.254	258	2.127	129	242	2.498
preko 180	100%	75%	6.692	20.652	6.559	5.639	6.559	4.229	821	11.609
preko 360	100%	100%	10.136	883	9.334	443	9.334	443	0	9.777
UKUPNO			387.802	89.176	79.137	11.641	18.643	4.920	1.309	24.873

Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja (000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2011		30.6.2012		% rasta 30.06.2012 31.12.2011
		Iznos	%	Iznos	%	
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	29.837	3,92%	7.173	1,00%	-75,96%
2.	Plasmani bankama	98	0,01%	0	0,00%	-100,00%
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto (3a-3b-3c-3d)	500.626	65,72%	452.116	63,03%	-9,69%
3a)	potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	612.257	80,38%	560.833	78,18%	-8,40%
3b)	rezerve za gubitke	21.898	2,87%	24.873	3,47%	13,59%
3c)	odgođeni prihodi po osnovu kamata	89.572	11,76%	83.305	11,61%	-7,00%
3d)	odgođeni prihodi po osnovu naknada	161	0,02%	539	0,08%	234,78%
4.	Potraživanja od subsidijarnih lica	0	0,00%	15	0,00%	100,00%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	69.938	9,18%	71.523	9,97%	2,27%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	42.797	5,62%	48.805	6,80%	14,04%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog lizinga	52.039	6,83%	47.354	6,60%	-9,00%
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	7.192	0,94%	8.274	1,15%	15,04%
5d)	ispravka vrijednosti-operativni lizing	17.706	2,32%	16.362	2,28%	-7,59%
6.	Dugoročne investicije	572	0,08%	52	0,01%	-90,91%
7.	Ostala aktiva (7a+7b)	160.648	21,09%	186.471	25,99%	16,07%
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	115.285	15,13%	129.103	18,00%	11,99%
7a1)	zajmovi, bruto	123.994	16,28%	131.448	18,32%	6,01%
7a2)	rezerve za zajmove	8.709	1,14%	2.345	0,32%	-73,75%
7b)	ostala aktiva	45.363	5,96%	57.368	8,00%	26,46%
	UKUPNA AKTIVA (1+2+3+4+5+6+7)	761.719	100,00%	717.350	100,00%	-5,82%
	PASIVA					
9.	Obaveze po uzetim kreditima, neto	686.666	90,15%	649.695	90,57%	-5,38%
9a)	obaveze po kratkoročnim kreditima	52.405	6,88%	44.464	6,20%	-15,15%
9b)	obaveze po dugoročnim kreditima	635.386	83,41%	606.298	84,52%	-4,58%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	1.125	0,15%	1.067	0,15%	-5,16%
10.	Ostale obaveze	22.032	2,89%	22.138	3,09%	0,48%
	UKUPNO OBAVEZE	708.698	93,04%	671.833	93,65%	-5,20%
11.	Osnovni kapital	58.939	7,74%	60.288	8,40%	2,29%
12.	Rezerve	5.528	0,73%	5.621	0,78%	1,68%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-11.446	-1,50%	-20.392	-2,84%	78,16%
	UKUPNO KAPITAL	53.021	6,96%	45.517	6,35%	-14,15%
	UKUPNO PASIVA	761.719	100,00%	717.350	100,00%	-5,82%
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	26.453	3,47%	33.922	4,73%	28,23%
	Novi otpis (+)	38.391	5,04%	13.712	1,91%	-64,28%
	Naplata (-)	30.559	4,01%	1.375	0,19%	-95,50%
	Trajni otpis (-)	363	0,05%	0	0,00%	-100,00%
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	33.922	4,45%	46.259	6,45%	36,37%

Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	30.6.2011		30.6.2012		% rasta 30.06.2012/ 30.06.2011
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI						
1.	Prihodi od kamata	24.518	59%	23.862	47%	-3%
1a)	kamate po finansijskom lizingu	18.632	45%	18.242	36%	-2%
1b)	ostali prihodi od kamata	5.886	14%	5.620	11%	-5%
2.	Rashodi po kamatama	12.449	30%	13.535	27%	9%
3.	Neto prihodi od kamata	12.069	29%	10.327	20%	-14%
OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI						
4.	Operativni prihodi	17.065	41%	26.542	53%	56%
5.	Operativni rashodi	19.085	46%	20.919	42%	10%
5a)	troškovi plata i doprinosa	4.104	10%	4.104	8%	0%
5b)	troškovi poslovnog prostora	7.722	19%	7.033	14%	-9%
5c)	ostali operativni troškovi	7.259	17%	9.782	19%	35%
6.	Troškovi rezervi za gubitke (6a+6b)	6.989	17%	23.429	46%	235%
6a)	Troškovi rezervi za gubitke finansijski lizing	7.019	17%	16.332	32%	133%
6b)	Troškovi rezervi za gubitke zajam	-30	0%	7.097	14%	-23757%
7.	Dobit prije poreza	3.060	7%	-7.479	-15%	-344%
8.	Porez na dobit	112	0%	108	0%	-4%
9.	Neto dobit	2.948	7%	-7.587	-15%	-357%

* Podaci na dan 30.06.2011. godine uključuju bilansne pozicije društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova lizinga

Red. broj	OPIS	30.6.2011		30.6.2012		% rasta 30.06.2012/ 30.06.2011
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI						
1.	Prihodi od kamata	35.999	61%	23.862	47%	-34%
1a)	kamate po finansijskom lizingu	20.295	34%	18.242	36%	-10%
1b)	ostali prihodi od kamata	15.704	27%	5.620	11%	-64%
2.	Rashodi po kamatama	19.732	33%	13.535	27%	-31%
3.	Neto prihodi od kamata	16.267	28%	10.327	20%	-37%
OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI						
4.	Operativni prihodi	23.071	39%	26.542	53%	15%
5.	Operativni rashodi	29.495	50%	20.919	42%	-29%
5a)	troškovi plata i doprinosa	5.562	9%	4.104	8%	-26%
5b)	troškovi poslovnog prostora	8.430	14%	7.033	14%	-17%
5c)	ostali operativni troškovi	15.503	26%	9.782	19%	-37%
6.	Troškovi rezervi za gubitke (6a+6b)	41.762	71%	23.429	46%	-44%
6a)	Troškovi rezervi za gubitke finansijski lizing	11.064	19%	16.332	32%	48%
6b)	Troškovi rezervi za gubitke zajam	30.698	52%	7.097	14%	-77%
7.	Dobit prije poreza	-31.919	-54%	-7.479	-15%	-77%
8.	Porez na dobit	112	0%	108	0%	-4%
9.	Neto dobit	-32.031	-54%	-7.587	-15%	-76%

Prilog 7. Rangiranje bilansne sume

31.12.2011					30.6.2012					
Rang	Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 2011.	Kumul. učešće	Rang	Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 2012.	Kumul. učešće	Indeks bilansne sume
1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	238.574	31,32%	31,32%	1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	213.496	29,76%	29,76%	89
2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	185.956	24,41%	55,73%	2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	178.543	24,89%	54,65%	96
3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	108.874	14,29%	70,03%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	110.449	15,40%	70,05%	101
4.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	83.515	10,96%	80,99%	4.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	69.454	9,68%	79,73%	100
5.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	69.663	9,15%	90,14%	5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	65.049	9,07%	88,80%	78
6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	47.810	6,28%	96,41%	6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	53.771	7,50%	96,29%	112
7.	Euroleasing d.d. Mostar	27.327	3,59%	100,00%	7.	Euroleasing d.d. Mostar	26.588	3,71%	100,00%	97
UKUPNO		761.719	100%		UKUPNO		717.350	100%		94

Prilog 8. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja na dan 30.06.2012. godine (u 000 KM)

Red. Broj	Lizing društvo	Ukupni kapital (000 KM)	Rang po ukupnom kapitalu	Neto dobit/gubitak (000 KM)	Rang po neto dobit/gubitak	Plasmani u prvoj polovini 2012. godine	Rang po plasmanima u prvoj polovini 2012. godine	Broj ugovora u prvoj polovini 2012. godine	Rang po broju ugovora
1.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	1.399	6.	-823	6.	8.377	5.	316	4.
2.	Euroleasing d.d. Mostar	19.307	1.	204	4.	768	7.	43	6.
3.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	-11.610	7.	-8.338	7.	853	6.	25	7.
4.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	18.244	2.	470	3.	18.471	3.	363	3.
5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	1.743	5.	702	2.	15.588	4.	288	5.
6.	Unicredit Leasing d.o.o. Sarajevo	4.561	4.	-564	5.	20.908	2.	547	2.
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	11.873	3.	762	1.	29.847	1.	998	1.
8.	Hypo Leasing d.o.o. Banja Luka *	-	-	-	-	9.359	-	285	-
	UKUPNO	45.517		-7.587		104.171		2.865	

* Plasmani ostvareni putem poslovnica registrovanih u FBiH